

варто це використовувати, аби налагоджувати дружні зв'язки людей у колективі [3].

Список використаних джерел

1. Рейхерт Е.С. Социальное управление как особая разновидность управления. *Вестник ЮУрГУ. Серия. Право*. 2006. №13 (68). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnoe-upravlenie-kak-osobaya-raznovidnost-upravleniya&> (дата звернення: 01.12.21).
2. Заветний С. О. Соціальне управління як система. *Наукові записки Харківського військового університету*. Харків, 1999. Вип. 4. С. 43–46.
3. Банникова Е. Б. Организационная культура как инструмент управления персоналом организации. *Вчені зап. Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.»*. Харків, 2012. Т.18. Кн. 2. С. 56–64.
4. Santiago J. What is creativity worth to the world economy? *World Economic Forum*. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2015/12/creative-industries-worth-world-economy/> (дата звернення: 12.12.21).

Даніленко Анастасія Юріївна,

аспірантка кафедри соціології і публічного управління,

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»,

м. Харків, Україна

СТАТУС ПЕРЕКЛАДАЧА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

STATUS OF TRANSLATORS IN THE MODERN SOCIETY

Сьогодні перекладознавство переживає академічний бум. Згідно з дослідженнями, цей предмет викладають у більш ніж 63 країнах [1], зростає кількість періодичних наукових видань, що публікують результати досліджень з перекладознавства [2]. У той час як ранні дослідження та публікації були зосереджені в основному на теоретизації практики, «культурний» і «соціальний» повороти в цій дисципліні більше зосереджуються на ключовій ролі власне перекладачів. Сьогодні також

проголошуються нові ролі для перекладачів як посередників і експертів у міжкультурній комунікації [3]. Питання статусу перекладача в сучасному суспільстві привертає увагу багатьох науковців, серед яких Л. Венуті, А. Лефевр, С. Ваденше, Д. Катан та ін.

Процеси глобалізації призводять до того, що з'являється все більше типів ситуацій, які вимагають роботи перекладачів у зростаючій кількості мовних комбінацій. Завдяки новим технологіям процес перекладу також зазнає змін. Професіоналізація перекладу породжує дві протилежні та співіснуючі тенденції – уніфікацію та диверсифікацію. З одного боку, все більша кількість фахових (і наукових) журналів і конференцій приділяє увагу перекладу як цілісній галузі та окремому напрямку, а з іншого боку, практикуючі перекладачі не завжди погоджуються щодо того, що таке професіоналізм у перекладі.

Професійна діяльність перекладача викликає численні питання як лінгвістичного, мовного характеру (серед яких питання еквівалентності та точності перекладу), так і поза лінгвістичного – етичного, соціологічного, психологічного тощо. Так, Л. Венуті ввів поняття «невидимості» і, відповідно, його протилежності – «видимості» перекладача, досліджуючи механізми, за допомогою яких перекладачів, діяльність з перекладу та переклади як продукти було маргіналізовано в англо-американському, а також в інших культурних контекстах останніх століть [4]. «Невидимість» визначається автором як невидимість перекладача як співавтора (co-producer) тексту; невидимість діяльності перекладача в самому тексті перекладу; і невидимість перекладу як культурної практики та продуктів цього процесу. Науковці сьогодні звертають увагу на необхідність зробити переклад видимим з точки зору інституційного визнання. На видимість перекладу також впливає зростання поширеності цифрових медіа та цифрового видавничого середовища. К. Літтау зазначає, що якщо перекладачі традиційно робили себе видимими у передмовах, виносках і критичних коментарях, гіпертекстове середовище дозволяє перекладачам робити видимою історію створення тексту та одночасно надавати кілька варіантів

перекладу, а також кілька версій оригіналу, і, таким чином, підривати уявлення про однозначний авторський голос [5].

Зазначається, що публічний образ перекладача як не-особи (non-person) також додає неоднозначності статусу та професійній ідентичності перекладача [6]. Так, учасники ситуації перекладу, серйозно сприймаючи ілюзорну «невидимість» або «непричетність» перекладача, допомагають перекладачеві діяти як людині, яка не бере жодної участі у взаємодії. Частково це відбувається через те, що перекладачів розглядають як не-осіб (non-person), тобто індивідів, які присутні під час взаємодії, але в деяких аспектах не виконують роль ані виконавця, ані аудиторії [6]. У ролі не-особи людина має бути активною, але в певному відношенні її не мають бачити. Так, часто основною якістю перекладача називають не лише знання двох і більше мов, а знання своєї ролі. Перекладач – не стільки той, хто знає декілька мов, скільки той, хто поводить себе як перекладач. Професійний перекладач та його роль мають бути якомога менш помітними. Така ситуація є дещо парадоксальною, адже чим краще та впевненіше перекладач відіграє свою роль, тим більш помітним він стає. Але, від перекладача вимагається вдаватися до будь-яких заходів щодо обмеження помітності своєї особистості.

Таким чином, сьогодні образ професії перекладача має свої відмінні риси, зумовлені особливостями положення перекладачів в суспільстві, їх роллю як посередників між культурами, певними вимогами до поведінки та зовнішнього вигляду перекладачів, стереотипним сприйняттям представників цієї професії суспільством. Соціальний статус викладачів визначається сумою факторів, зокрема інтенсивністю та широтою міжкультурних взаємодій, запитом суспільства на якісний автентичний текст, професійними знаннями та навичками самих перекладачів, їх умінням бути органічною частиною комунікацій будь-якого рівня.

Список використаних джерел

1. Kelly D., Martin A. Training and Education, curriculum. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, London/New York: Routledge, 2008. P. 294–299.
2. Hadley J. List of Journals Publishing Translation Research. 2015. URL: <https://bit.ly/3D8ePqL> (Last accessed: 27.11.2021).
3. Katan D. Translation theory and professional practice: A global survey of the great divide. *Hermes – Journal of Language and Communication Studies*. 2009. №42. P. 111–153.
4. Venuti L. The Translator's Invisibility. A History of Translation. Lawrence Venuti. London and New York: Routledge, 1995. – 365 p.
5. Littau K. Translation in the age of postmodern production: From text to intertext to hypertext. *Forum for Modern Language Studies*. 1997. №33. P. 81–96.
6. Emmerich K. Visibility (and Invisibility). *Handbook of Translation Studies: Volume 4*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2013. P. 200–206.

Калиновська Дар'я В'ячеславівна,

магістрантка кафедри соціології історичного факультету,

Львівський національний університет ім. І. Франка,

м. Львів, Україна

ПОВЕДІНКОВІ МОДЕЛІ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ

BEHAVIOR MODELS OF UKRAINIANS DURING CORONAVIRUS PANDEMIC

Модель поведінки— це певна сукупність дій та рішень індивіда, які він ухвалює за тих чи інших об'єктивних обставин. Під час пандемії коронавірусу в українців вибудовувалися різні моделі поведінки, які були сформовані завдяки карантинним обмеженням, що зумовлює актуальність роботи.